

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ

Ο Άγγελος Κατακουζηνός άσκησε την ιατρική του επιστήμη υπηρετώντας τον ασθενή συνάνθρωπο του στο νεοσύστατο τότε μικρό Νοσοκομείο των Αθηνών, το γνωστό σε όλους Νοσοκομείο της Θείας Προνοίας «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» στην οδό Ιακωβάτων 43, στα Πατήσια. Το Νοσοκομείο αυτό είχε ιδρύσει ο αείμνηστος Ιεράρχης των Ελληνορύθμων Καθολικών Ελλάδος, Γεώργιος Χαλαβαζής, με τη συνεργασία των Μοναχών του Ιερού Μοναχικού Τάγματος της Παμμακαρίστου Θεοτόκου, οι οποίες το διεύθυναν, και εργάστηκαν με αφοσίωση για να το καταστήσουν ένα μεγάλο και σύγχρονο για την εποχή του νοσηλευτικό Ίδρυμα. (Βλ. «Ο Ιεράρχης Γ. Χαλαβαζής πρόδρομος και προφήτης των καιρών μας» σελ. 94)

Στη Νευρολογική Κλινική αυτού του Νοσοκομείου, την οποία ο ίδιος υπήρξε και ιδρυτής, προσελήφθηκε τον Απρίλιο του 1947, κατόπιν σχετικής αλληλογραφίας με τον Πρόεδρο του Νοσοκομείου Σεβασμιώτατο Γ. Χαλαβαζή.

Σε επιστολή, με ημερομηνία 16 Απριλίου 1947, ο Πρόεδρος αναφέρει μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω: « Έχομεν την τιμήν να φέρωμεν ευχαρίστως εις γνώσιν υμών ότι το Δ.Σ. του ημετέρου Νοσοκομείου κατά την συνεδρίασιν του της 31^{ης} παρελθόντος μηνός, λαβόν υπ' όψει σχετικήν πρότασιν του Διευθυντού της Παθολογικής Κλινικής κ. Ν. Χανιώτου, απεφάσισε την ίδρυσιν Νευρολογικής Κλινικής, ής την διεύθυνσιν ανέθεσεν εις υμάς επί μίαν τριετίαν συμφώνως τω ισχύοντι Κανονισμώ Επιστημονικών Τμημάτων».

(.....) Το Δ. Συμβούλιον και Ημείς πεπειθήμεν ότι θέλετε καταβάλη πάσαν προσπάθειαν δια την επιτέλεσιν του ιερού προορισμού του Ιδρύματος μας δια της εν πνεύματι Χριστιανικής αγάπης περιθάλψεως και θεραπείας των ασθενών αυτού, ως και δια την προαγωγήν εν αυτώ της ιατρικής επιστήμης και τέλος δια την ανάδειξιν του ως προτύπου Νοσοκομείου και επιστημονικού Εργαστηρίου.

Παρακαλούμεν υμάς όπως ευαρεστούμενος γνωρίσητε ημίν την αποδοχήν υμών.

Επί τούτοις διατελούμεν μετ' απείρου τιμής.

Διάπυρος εν Χ.Ι. ευχέτης
Ο Πρόεδρος του Δ. Συμβουλίου
Ο Θεοδωρουπόλεως Γ. Χαλαβαζής

Η απάντηση συγκατάθεσης από τον ίδιο, δόθηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα, με ημερομηνία 28 Απριλίου 1947:

Σεβασμιώτατε,

Έχω την τιμήν να σας γνωρίσω ότι λίαν ευχαρίστως έλαβον την από 16.4.47 και υπ' αριθ. 853 επιστολήν σας, η οποία διαλαμβάνει απόφασιν του Δ. Συμβουλίου του Νοσοκομείου «Η Παμμακάριστος». (...) Ευχαριστών υμάς θερμώς δια την τιμητικήν ταύτην δι' εμέ εκλογήν, την οποίαν ευχαρίστως αποδέχομαι, σας διαβεβαιώ ότι αι προσπάθειαι μου θα τείνουν προς την όσον το δυνατόν πληρεστέραν εκπλήρωσιν τόσον του θεραπευτικού όσον και επιστημονικού προορισμού του Ιδρύματος.

Τούτο θέλει επιτευχθή αναμφισβητήτως ασφαλέστερον δια της όσον ένεστι ταχυτέρας λειτουργίας αυτελούς Νευρολογικής Κλινικής.

Μετ' απείρου εκτιμήσεως και σεβασμού.

A. Κατακουζηνός

Με αυτή την απλή διαδικασία προσελήφθη τότε στο Νοσοκομείο και ανέλαβε να οργανώσει τη Νευρολογική Κλινική, την οποία με την πάροδο του χρόνου ανέδειξε σε μια σύγχρονη Κλινική, έχοντας πάντα τη Διεύθυνση και πρωτοστατώντας στις θεραπείες της εποχής. Όντας Καθηγητής σε Πανεπιστήμιο των Παρισίων ταξίδευε συχνά, παρακολουθούσε τις νέες μεθόδους θεραπείας και ήταν πάντα πρωτοπόρος στις επιστημονικές εξελίξεις, γι αυτό είχε και πολύ καλά αποτελέσματα στις διαγνώσεις και τις εφαρμοζόμενες θεραπείες του. Αξέχαστη έχει μείνει στο Νοσοκομείο η μέθοδος της υπνοθεραπείας που εφάρμοζε σε κάποιες περιπτώσεις ασθενών.

Η Κλινική του, μια σύγχρονη Κλινική της εποχής ήταν άριστα οργανωμένη. Ο ίδιος, σοβαρός, επιβλητικός, με μια μιση άσπρη ποδιά πάνω από την άσπρη ιατρική του μπλούζα, που την έδενε στη μέση του, με το ιατρικό σφυράκι στο χέρι, σου προκαλούσε δέος και σεβασμό.

Ανήκε βέβαια στη γενιά των παλαιών γιατρών που έβγαζε διάγνωση με τα ακουστικά, το σφυράκι του νευρολόγου και την κλινική εξέταση, αλλά και τις αιματολογικές και εργαστηριακές εξετάσεις που δεν ήταν και πολύ σπουδαίες τότε.

Δεν υπήρχαν οι αξονικές και οι μαγνητικές τομογραφίες, ούτε οι σημερινές εξειδικευμένες εξετάσεις της σύγχρονης ιατρικής. Γι' αυτό και

η ιατρική τότε, ήταν μεράκι, ήταν πάθος, προσφορά ζωής, αγάπη αφοσίωση...

Όπως έλεγε ο ίδιος: « Έτσι και ο γιατρός, όταν πασχίζει να θεραπεύσει τον άρρωστο, δεν αρκούν μόνο οι γνώσεις του για την αρρώστια, χρειάζεται και η αγάπη του για τον άνθρωπο. Και τότε το έργο του ολοκληρώνεται και τον κάνει άνθρωπο επιτυχημένο».

Και αγαπούσε πολύ τον άνθρωπο ο Α. Κατακουζηνός. Τον διέκρινε η αγάπη στην άσκηση της ιατρικής, το μεράκι, το πάθος, που συνδεδεμένα με τα φυσικά του χαρίσματα τον έκαναν να ξεχωρίζει.

«Πρίγκιπα» τον αποκαλούσαν οι συνάδελφοι του, και το προσωπικό του Νοσοκομείου. Είχε αγέρωχη ψηλή κορμοστασιά, ήταν προικισμένος με ομορφιά από το Θεό, με γαλανά μάτια, με ύφος γαλήνιο και ήρεμο, προσπερνούσε τους μεγάλους διαδρόμους πάντα σιωπηλός και συλλογισμένος, με βλέμμα ονειροπόλο και σκεπτικό. Ενέπνεε σεβασμό και εισέπραττε εκτίμηση.

Είχε μεγάλη παιδεία και γνώσεις πέρα από το αντικείμενο της Επιστήμης του. Είχε ενδιαφέροντα γύρω από την τέχνη και τα γράμματα, γι αυτό οργάνωνε και διεύθυνε πολλές συζητήσεις «στρογγυλής τραπέζης» με διεθνείς προσωπικότητες γύρω από λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά θέματα.

Υπηρέτησε το Νοσοκομείο «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» πάνω από 30 χρόνια, που του ανανέωνε τη σύμβαση του κάθε 3 χρόνια σύμφωνα με τον Κανονισμό του Νοσοκομείου.

Με ημερομηνία 26 Μαΐου 1953 διαβάζουμε:

Αξιότιμε κ. Διευθυντά,

Έχομεν την τιμήν να γνωρίσωμεν υμίν ευχαρίστως ότι το Δ.Σ. του καθ'ημάς Νοσοκομείου εν τη από 19/5/53 ΛΗ΄ Συνεδριάσει αυτού λαβόν υπ'όψιν την λίαν αξιόλογον παρά τω καθ'ημάς Ιδρύματι εξαιρετή υπηρεσίαν σας, απαφάσισε την ανανέωσιν της συμβάσεως υμών ως Διευθυντού της Νευρολογικής Κλινικής δια μίαν εισέτι τριετίαν αρχομένην από 1/4/53 και λήγουσαν την 31/3/56.

(...) Η μέχρι τούδε λίαν αξιόλογος εν τω Ιδρύματι σταδιοδρομία σας και η αφοσίωσις με την οποίαν περιβάλετε τους ασθενείς του Νοσοκομείου ημών, μας παρέχουν σταθερόν εγγύησον ότι θέλετε συνεχίσει ως και πρότερον προσφέροντες τας πολυτίμους υπηρεσίας σας εις τους

πάσχοντας αδελφούς μας και συμβάλητε ούτω εις την επιτέλεσιν του ιερού προορισμού του Ιδρύματος και εις την εν γένει ανάδειξιν του ως προτύπου Επιστημονικού και Φιλανθρωπικού τοιούτου.

Επί τούτοις διατελούμεν μετ' απείρου τιμής.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ
Γ. Χαλαβαζής

Κάθε τρία χρόνια το Δ. Σ. του Νοσοκομείου, πιστά, ανανέωνε με λόγια θερμά τη σύμβαση του Καθηγητή Α. Κατακουζηνού στη θέση του Διευθυντή της Νευρολογικής Κλινικής, αναγνωρίζοντας την ποιότητα των υπηρεσιών του και το ενδιαφέρον του για τους ασθενείς:

30η Μαρτίου 1974

(...) «Επ' ευκαιρία παρακαλούμεν να δεχθήτε τα θερμά συγχαρητήρια τόσον του Δ. Σ. όσον και της Διευθύνσεως δια την μέχρι σήμερον υπό την ημετέραν Διεύθυνσιν επιτελεσθείσαν λίαν αξιόλογον επιστημονικήν εργασίαν ως και το αμέριστον ενδιαφέρον σας υπέρ των πασχόντων, επ' αγαθώ της Επιστήμης και της Ιεράς αποστολής του Ιδρύματος.

Η Διεύθυνση του Νοσοκομείου, αναγνωρίζοντας τις προσπάθειες και τα διαβήματα που είχε κάνει στον τότε Υπουργό Υγείας για την ίδρυση της «Ανωτέρας Σχολής Αδελφών Νοσοκόμων» στο Νοσοκομείο, η οποία λειτούργησε από το 1968-1985, και εκατοντάδες νέες αποφοίτησαν απ' αυτήν, εφοδιασμένες με επιστημονικές γνώσεις και πρακτική κατάρτιση, με αίσθημα ευθύνης και προσφοράς προς τον άρρωστο υπηρέτησαν σε όλα σχεδόν τα Νοσηλευτικά Ιδρύματα της Επικράτειας, του απέστειλε την πιο κάτω επιστολή με ημερομηνία 21/3/1975.

Έχομεν την τιμήν να γνωρίσωμεν Υμίν ότι, το Διοικητικόν Συμβούλιον, εν τη από 18.3.1975 Συνεδριάσει του, εις αναγνώρισιν του αμερίστου ενδιαφέροντος και ενεργού συμμετοχής σας εις την ίδρυσιν της παρ' ημίν Ανωτέρας Σχολής Αδελφών Νοσοκόμων, ονόμασεν υμάς Σύμβουλον της Εφορίας αυτής.

Δραττόμεθα της ευκαιρίας ταύτης, δια να Σας ευχαριστήσωμεν δια την μέχρι τούδε συμβολήν σας εις το θεάρεστον κοινωνικόν μας Έργον.

Μετ' εξαιρέτου τιμής
Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Αικ. Τόμπρου

Η 14^η Μαρτίου 1977, ήταν η τελευταία ημερομηνία ανανέωσης της Σύμβασης του Α. Κατακουζηνού στη θέση του Διευθυντή της Νευρολογικής Κλινικής του Νοσοκομείου «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ». Με τα πιο κάτω λόγια η Διεύθυνση του ανακοινώνει την κατ'εξάιρεση ανανέωση για ένα χρόνο.

«Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Νοσοκομείου, στη Συνεδρίαση του της 3^{ης} Μαρτίου 1977, απεφάσισε την ανανέωση της συμβάσεως σας επί ένα ακόμη έτος, ήτοι από 1.4.1977 μέχρι 31.3.1978.

Εις την απόφασιν αυτήν προέβη κατ'εξάιρεσιν, δεδομένου ότι εις το πρόσωπον σας εκτιμά τον πιστόν και αφοσιωμένον συνεργάτην, τον ακάματον Επιστήμονα που εμόχθησε παρά το πλευρόν μας δια την δημιουργίαν και εξέλιξιν της Νευρολογικής μας Κλινικής.

Σας ευχαριστεί δε και πάλι δια το ενδιαφέρον και την αφοσίωσιν σας προς τους ασθενείς και συνεργάτας του Νοσοκομείου μας.

Με πολλή εκτίμηση
Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Αικ. Τόμπρου

Οι συναισθηματικοί δεσμοί που ένωναν τον εκλεκτό Επιστήμονα Α. Κατακουζηνό με το Νοσοκομείο Θείας Προνοίας «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» ήταν μεγάλοι και ειλικρινείς. Δεν ήταν μόνο ο Διευθυντής της Νευρολογικής Κλινικής, ήταν πάνω απ' όλα ο Φίλος, ο Σύμβουλος, στον οποίο μπορούσες άνετα να ανοίξεις την καρδιά σου, να του εμπιστευθείς τις δυσκολίες σου, και με τις πολύτιμες συμβουλές του να σε βοηθήσει να υπερβείς τα εμπόδια.

Η αμοιβαία φιλία και εμπιστοσύνη με τον Ιδρυτή του Νοσοκομείου Σεβασμιώτατο Γ. Χαλαβαζή ήταν καθοριστική. Είχε μείνει παροιμιώδης η ερώτηση του αείμνηστου καθηγητή προς τον Ιεράρχη, όταν τον συναντούσε τα πρωινά στους διαδρόμους του νοσοκομείου: Σεβασμιώτατε, επισκεφθήκατε τους ασθενείς της κλινικής μου; Λοιπόν είναι περιττή η δική μου επίσκεψη...

Το Νοσοκομείο «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» εκτιμώντας στο πρόσωπο του τον εξάαιρετο άνθρωπο και Επιστήμονα, αλλά και

αναγνωρίζοντας τις πολύτιμες υπηρεσίες του για περισσότερα από 30 χρόνια στη θέση του Διευθυντού της Νευρολογικής Κλινικής του απέστειλε, με ημερομηνία 24.2.1978 την πιο κάτω επιστολή.

Το Δ.Σ του Νοσοκομείου «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» στη Συνεδρίαση του της 16.2.78 απεφάσισε, με τη λήξι της συμβάσεως σας, την 31.3.1978 και εις αναγνώρισιν των πολυτίμων επί σειράν ετών υπηρεσιών σας και ιδιαιτέρως δια τον ζήλον και το ενδιαφέρον που επιδείξατε δι όλα τα προβλήματα του Νοσοκομείου μας και ως ελάχιστον φόρον τιμής να σας ονομάση συμφώνως με τας διατάξεις του Οργανισμού Διοικήσεως και λειτουργίας

«ΕΠΙΤΙΜΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΝ»

της Νευρολογικής Κλινικής του Νοσοκομείου «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ».

Δεν παραλείπουμε να σας εκφράσωμεν δια μίαν ακόμη φοράν τας θερμάς ευχαριστίας μας δια την αγαστήν συνεργασίαν μας και δια την σημαντικήν συμβολήν σας στην πρόοδον και ανάδειξιν του Νοσοκομείου μας ως προτύπου τοιούτου.

Μετά τιμής

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Έτσι το Νοσοκομείο έχανε ένα από τους πρώτους από την ίδρυση του ξεχωριστό Επιστήμονα, έναν πολύτιμο συνεργάτη, έναν εξαιρετο σύμβουλο, που διακρίθηκε για το ήθος και την Επιστημονική του κατάρτιση. Έχανε τον άνθρωπο των γραμμάτων και της τέχνης, της ανθρωπιάς και της ευγένειας ψυχής, που είχε σημαντικά συντελέσει στην πρόοδο και ανάπτυξη του, και στην ανάδειξη του σε μεγάλο και σύγχρονο Νοσηλευτικό Ίδρυμα, που υπήρξε πρότυπο και πρωτοπόρο στην Ελληνική Επικράτεια.

Θεοδοσία Ρούσου